

Gäller för: Verksamhet Specialistmedicin, Allergimottagning Sahlgrenska

Giltig från: 2025-12-02

Innehållsansvar: Jenny Van Odijk, (jenva), Dietist

Giltig till: 2027-12-01

Granskad av: Flera granskare finns - se eftersättsblad

Godkänd av: Björn Lindkvist, (bjoli6), Verksamhetschef

Dietist - Individuell eliminationskost

Förändring sedan föregående version

Verksamhetsnamn korrigerat.

Bakgrund och syfte

Information om hur man går tillväga för att ställa en patient på en individuell eliminationskost. Används vid utredning av misstänkt födoämnesöverkänslighet samt vid ställd diagnos.

Förutsättningar

Dietister Allergimottagningen, verksamhet Specialistmedicin, Område 6, SU, ansvarar för att utföra arbetet enligt gällande rutin.

Sektionschefen ansvarar för att rutinen är känd och följs.

Verksamhetschefen ansvarar för att rutinen finns och följer gällande författningar/lagar.

Utförande

Då ett specifikt födoämne misstänks ge symtom kan en eliminationskost testas under en begränsad tid för att se om symtomen då försvinner.

Besvären skall sedan återkomma vid återintroduktion av det aktuella födoämnet för att bekräfta diagnosen.

Symtomdagbok

Välj en symtomdagbok som passar för patientens symtom, till exempel symtomdagboken för mag- och tarmsymtom om patienten har gastrointestinala besvär. Patienten informeras om när och hur symtomdagboken ska fyllas i. De tydligaste/viktigaste symtomen bör väljas.

Symtomdagböcker bör bedömas och noteras i Melior.

Har man inte tillgång till symtomdagböcker kan patienten få skriva ner sina symtom fritt under ett bestämt antal dagar. Man bör då betona att det är bra om patienten kan vara noggrann i tidsangivelser och gradera sina besvär på något sätt så att det går att utläsa eventuell variation i besvären.

Vid elimination av ett specifikt födoämne informeras patienten om

- vilka livsmedel det aktuella födoämnet kan förekomma i
- märkningsregler, samt hur man läser och tyder ingrediensförteckningar
- fallgropar
- alternativa produkter
- förslag på inköpsställen avseende ersättningsprodukter

Vid bestående elimination av ett visst födoämne informeras även om

- vilka födoämnen och ersättningsprodukter patienten bör använda sig av för att näringsmässigt kompensera för det eliminerade födoämnet
- eventuellt behov av kosttillskott
- matlagningsrecept, tips om kokböcker
- eventuell förskrivning av SÄRNÄR om diagnoskriterier uppfylls
- patientföreningar om sådana finns

Informationsmaterial

- aktuell patientinformation om allergin
- produktinformation och allergiguider för den aktuella allergin
- tips om kokböcker och receptsamlingar för den aktuella allergin
- Internetadresser som patienten kan ha nytta av

Avsteg från rutin

Medvetet avsteg från rutinen dokumenteras i Melior om rutinen är kopplad till patient. Övriga orsaker till avsteg från rutinen rapporteras i MedControlPRO, där aktuell linjechef ansvarar för utredning, åtgärd och uppföljning.

Uppföljning

Uppföljning, utvärdering och revidering av rutindokumentet ska ske vid behov, dock senast två år efter godkännande. Ansvar för revidering har sektionschefen eller av denne utsedd person.

Arbetsgrupp

Rutinen framtagen av Katrin Carlsson, dietist.

Reviderad av: Jenny van Odijk, leg dietist.

Källförteckning

Bengtsson, U & Eriksson, N E (red), *Förrädisk föda*, andra upplagan, AstraZeneca 2003

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Verksamhet Specialistmedicin, Allergimottagning
Sahlgrenska

Innehållsansvar: Jenny Van Odijk, (jenva), Dietist

Granskad av: Maria Petersen, (marwa43), Vårdenhetschef,
Mona Andersson Palmqvist, (monpa7), Överläkare

Godkänd av: Björn Lindkvist, (bjoli6), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9788-135611145-59

Version: 10.0

Giltig från: 2025-12-02

Giltig till: 2027-12-01